

Ілона Ластівка,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;
Lastivka1806@gmail.com
Науковий керівник — кандидат філологічних наук, доцент
Ірина Заваринська

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПОЛЬСЬКИХ ІДІОМ: ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД

Сьогодні ми всі знаємо, наскільки важливо вільно володіти іноземною мовою, особливо польською. Це не тільки про граматику чи словниковий запас, а й про вміння спілкуватися, як носій мови. І тут виникає проблема: як навчитися розуміти та використовувати ідіоми, які є справжнім "серцем" мови? Традиційні методи часто не працюють, адже ідіоми не можна просто перекласти слово в слово. Це призводить до плутанини, особливо через те, що схожі вирази в українській та польській мовах можуть мати зовсім різне значення. Тому я вирішила знайти нові, цікаві способи, щоб зробити цей процес простішим і зрозумілішим.

Вивчаючи роботи багатьох вчених, які досліджували ідіоми та фразеологізми. Український лінгвіст О. Пономарів [7,с.112] та польська дослідниця Р. Гжегорчикова [3,с.85] допомогли мені зрозуміти, що ідіоми — це стійкі вирази, які неможливо розділити на частини. А. Гзелла [2,с.44] розглядає фразеологію як важливу частину мовної системи, а А. Дембська [1,с.21] стверджує, що фразеологізм — це єдина одиниця з переносним значенням, яке не виводиться із суми значень її компонентів. Особливу увагу привертає робота М. Новаковської [5], яка зазначає: "Фразеологія як частина мовного фонду... відбиває зміни, що відбуваються в цьому етнікумі, тому дослідження стійких фразеологізмів дає можливість проводити спостереження за тим, як змінюється суспільство, погляди і судження..." [5,с. 187]. Методисти, як-от С. Караман [4,с.91] та І. Патен [6,с.35], пояснили, що ідіоми — це не просто слова, а "культурні коди", які дозволяють зазирнути в історію та менталітет народу. Незважаючи на ці цінні знання, досі не вистачає простих і сучасних методик, які б дійсно допомагали учням у їх засвоєнні.

Мета моєї доповіді — показати, як можна використовувати інноваційний підхід, щоб навчити студентів вільно користуватися польськими ідіомами. Щоб досягти цієї мети, я поставила перед собою такі завдання:

- Спершу, розібратися, що таке польські ідіоми і чому вони такі особливі.
- Далі, зрозуміти, чому українським студентам так важко їх вчити.
- Потім, створити свою власну інноваційну методику, яка поєднує різні підходи, щоб навчання стало ефективнішим.
- І, нарешті, показати на прикладах, як ця методика працює на практиці.

Моя методика ґрунтується на ідеї, що вчитися треба не просто запам'ятовуючи, а розуміючи матеріал. Я назвала це комунікативно-когнітивним підходом. Він означає, що ми не тільки вивчаємо, як використовувати ідіоми в

розмові, а й осмислюємо їх. Наприклад, коли ми вчимо ідіому *robić kogoś w konia* («обманювати»), ми не просто зазубрюємо її, а намагаємося зрозуміти, чому саме "кінь" використовується в цьому виразі.

Щоб це працювало, я пропоную використовувати сучасні технології та творчі завдання:

- Візуалізація: Щоб ідіома не була просто набором слів, ми малюємо її або створюємо комікси. Наприклад, щоб запам'ятати *co ta piernik do wiatraka?* («який зв'язок між пряником і вітряком?»), ми можемо намалювати ці два предмети окремо, що відразу покаже, що вони не пов'язані.

- Ігри: Я пропоную використовувати ігрові елементи, такі як "фразеологічні квести". Учні шукають ідіоми в текстах, розгадують загадки, що робить навчання цікавим змаганням.

- Проекти: Студенти можуть створювати власні словники ідіом з малюнками або навіть знімати короткі відео, де вони використовують вивчені вирази. Це допомагає їм не тільки запам'ятати, а й по-справжньому відчувати мову.

Мій підхід допомагає подолати ключові проблеми, з якими стикаються учні під час вивчення ідіом, перетворюючи пасивне засвоєння на свідомий та ефективний процес. Завдяки поєднанню комунікативно-когнітивного підходу з інтерактивними технологіями, навчання стає не просто цікавим, а й глибоким. Я вже зараз, застосовуючи елементи цієї методики у своїй викладацькій практиці, бачу, як зростає зацікавленість учнів та їхня впевненість у використанні фразеологізмів. Це підтверджує, що моя методика має значний практичний потенціал. У майбутньому я планую провести повномасштабний педагогічний експеримент, щоб науково обґрунтувати її ефективність порівняно з традиційними методами. Я впевнена, що результати моєї магістерської роботи сприятимуть подальшому вдосконаленню викладання польської мови.

Список використаних джерел

1. Dembska, A. (2015). *Frazeologia polska: Teoria i praktyka*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
2. Gzella, A. (2016). *Frazeologia polska: Podstawy i zastosowania*. Warszawa: PWN.
3. Grzegorzczkova, R. (2014). *Wykłady z gramatyki polskiej*. Warszawa: PWN.
4. Караман, С. (2006). Методика викладання української мови. Київ: Літера.
5. Nowakowska, M. (2015). *Frazeologia jako odzwierciedlenie kultury*. Kraków: Universitas.
6. Патен, І. М. (2018). Фразеологія як культурний код. Київ: Видавництво «Логос».
7. Пономарів, О. Д. (1997). Сучасна українська мова: Лексика. Фонетика. Київ: Либідь.

Софія Лотоцька,
sonya.lotocka@gmail.com